

Min väg

EN STORYLINE OM TRAFIK
ÅR F-3

www.trafikforlivet.se

Göteborgs Stad
Trafikkontoret

www.trafikforlivet.se

På Trafik för livets CD hittar du bl. a.

- Allmänt om Storylinemetoden
- Alla våra Storylines
- Inspirationsmaterial från arbetet på skolor utifrån våra Storylines
- Multimediabyråns video- och ljudredigeringskurser
- Vårt övriga pedagogiska material

På www.trafikforlivet.se hittar du

- Allmänt om Storylinemetoden
- Alla våra Storylines
- Länkbiblioteket knutet till respektive Storyline
- Vårt övriga pedagogiska material
- Vårt kursutbud

Text och manus: Ylva Lundin

Foto: Stina Olsson, Eva Marsh, Ylva Lundin

Layout: Creative Support / Ivelind Design

Projektledare: Camilla Henriksson

Utgivare: Göteborgs Stad Trafikkontoret, Trafik för livet

Box 2403, 403 16 Göteborgs Stad

Tfn 031- 61 37 00

E-post: trafikforlivet@trafikkontoret.goteborg.se

Pedagogiskt material ISSN: 1653-0756

Inledning	4
Sammanfattning av Min Väg	5
Vad är Storyline?	6
Att tänka på innan ni startar	7
Instruktioner till planeringsmatrisen	8
Planeringsmatris	10
Bilaga 1 – Instruktioner till kartor över trafikolyckor	13
Bilaga 2 – Struktur collagefigur	14
Bilaga 3 – Kopieringsunderlag för personbeskrivning	16
Bilaga 4 – Struktur minibok	17

Inledning

I din hand håller du en lärarhandledning för arbetet med trafikfrågor utifrån Storylinen *Min väg*. Den här Storylinen är skriven för de yngsta eleverna (skolår F–3) och tar exempelvis upp frågor som närmiljön runt den egna skolan, vem som påverkar närmiljön och beteenden i trafiken. Vår förhoppning är att du med hjälp av materialet lättare kan integrera trafikfrågor i ditt arbete.

Du kan om du vill använda materialet i sin helhet eller välja att byta ut olika delar.

En Storyline är ett händelseförlopp i vilket eleverna involveras. Händelseförloppet eller ramberättelsen är planerad på förhand men eleverna får stor frihet att utforma berättelsens karaktärer och innehåll. Undervisningen utgår från elevernas förståelse av verkligheten, de får fundera över hur de tror att saker och ting kan förhålla sig innan de får studera verklighetens förklaringar. Karaktärerna som eleverna skapar blir utgångspunkt för deras funderingar, informationssökning och skapande arbete. Ämnesintegreringen blir naturlig eftersom den sker utifrån berättelsen och dess karaktärer. De lärare som prövat Trafikkontorets Storylines säger att eleverna har känt ett stort engagemang i berättelsen och dess karaktärer och att de har kunnat leva sig in i händelser och skeenden som annars kan verka för avlägsna eller främmande.

Trafikkontoret i Göteborg har utöver denna Storyline tagit fram ytterligare två.

"Pendlar-Kalle" är skriven för barn i skolår 4–6 och låter eleverna följa och försöka påverka Kalle som pendlar i egen bil till jobbet varje dag.

I **"Kär och Galen"** får eleverna (i skolår 7–9) möta Johan och Lisa som råkat ut för en mopedycka. Eleverna får sedan diskutera vad som kan göras för att förhindra att olyckor som denna sker samt vem som skulle kunna göra något.

Våra Storylines är skapade för ett arbete i klassrummet under ca 4–5 veckor. Detta för att ge eleverna tid till reflektion. Antalet timmar kan dock variera beroende på vilka lärare (och därmed ämnen) som väljer att delta.

På vår hemsida www.trafikforlivet.se eller på Trafik för livets CD finner du kopieringunderlag och eventuella filer till denna Storyline, samt alla våra Storylinehäften som pdf-filer.

På CD:n har vi även samlat filmer, radio, jinglar, artiklar och arbeten från skolor som arbetat med våra Storylines, Multimedialbyråns video- och ljudredigeringskurser, samt vårt övriga undervisningsmaterial inom Trafik för livet.

Som ett extra stöd finns dessutom ett länkbibliotek till varje Storyline på vår hemsida.

Materialet är framtagit inom EU-projektet TARGET för programmet Trafik för livet, ett trafikprogram för skolan, som du kan läsa mer om på www.trafikforlivet.se

Lycka till i ditt arbete med Storyline och trafik!

Camilla Henriksson
Projektledare Trafik för livet
Göteborgs Stad Trafikkontoret

Min väg – Storyline

Pendlar-Kalle – Storyline

Kär & galen – Storyline

Allt material på vår CD och vår hemsida är fritt för användning och kopiering inom grundskola och gymnasium. För annat bruk kontakta oss. Det skall alltid klart framgå att det är ett material från Göteborgs Stad Trafikkontoret.

I denna Storyline fokuserar vi speciellt på trafikmiljön och tar upp följande:

- Vad tycker vi om i vår närmiljö?
- Varför ser den ut som den gör?
- Hur kan vi göra för att påverka den?
- Vilka möjligheter erbjuder den?
- Var finns farorna?
- Vad kan göras för att göra trafikmiljön säkrare?
- Vad kan eleverna göra för att minimera riskerna?
- Vad kan andra göra för att minimera riskerna?

Eleverna får börja med att fundera kring hur det ser ut i sin skolas närmiljö. De får i grupp fundera över vilka byggnader, vägar och annat som finns runt skolan. Därefter får de studera hur det faktiskt ser ut i närmiljön samt bygga upp en modell av den. Här diskuteras begreppet karta och vad

man kan få reda på med hjälp av en karta. Till denna Storyline hör en webbsida med kartor över Göteborg. På kartorna redovisas olyckor som inträffat i verkligheten. Kartan över det egna närområdet kan tas fram och studeras. (se bilaga 1)

Eleverna får sedan skapa karaktärer som de tänker sig kan finnas i trafikmiljön. De får både skapa en figur och göra en personbeskrivning samt skapa fordon som kan förekomma i närmiljön.

Eleverna får studera vad som händer i trafikmiljön i närområdet och berätta för sina kamrater om sina iakttagelser. De får fundera kring vad som skulle kunna hända i trafikmiljön och bearbeta detta med hjälp av forumspel och/eller värderingsövningar. Därefter får de fundera kring vilka som skulle kunna förhindra att olyckor sker och på vilket sätt dessa personer skulle kunna göra det. Storylinen avslutas med att eleverna bjuder in föräldrar, "experter" och andra för att presentera vad de iakttagit, funderat kring och vad de har för förslag för att förbättra sin närmiljö.

I Storylinen ges möjlighet att bland annat arbeta med:

- Hur man beskriver en person
- Människors attityder och värderingar
- Lagar och regler
- Hur det egna handlandet påverkar vår miljö och andra människor
- Vad man kan göra för att påverka andra
- Samhällets ansvar för transporter, trafik och miljö
- Trafiksäkerhet
- Demokratiska processer
- Geometriska figurer, avstånd, längdenheter, storleksförhållanden
- Karta
- Konstruktion och arkitektur
- Olika yrkesgrupper

Vad är Storyline?

Storyline är en pedagogisk metod och ett pedagogiskt förhållningssätt som ursprungligen utvecklades i Skottland. 1965 fick Skottland en ny läroplan som förutsatte att lärarna i Primary school (t.o.m skolår sju då eleverna är 10–11 år gamla) skulle arbeta ämnesövergripande. Lärare begärde hjälp från lärarutbildningen och en ämnesövergripande metod utvecklades i samarbete med verksamma lärare.

Metoden bygger på att lärare och elever tillsammans skapar en berättelse i klassrummet.

Utifrån kursplanernas mål skriver lärarna en ramberättelse. Lärarnas ramberättelse får liv när eleverna utformar miljöerna och befolkar den med karaktärer.

Eleverna lever sig in i berättelsen genom karaktärerna. Detta hjälper dem att finna motivation för arbetet och gör att de får en djupare förståelse för ämnesområdet. De "lever" i berättelsen och tycker det är spännande att fundera över hur det till exempel är att sköta ett hotell eller att vara förälder. Eleverna lär sig i ett sammanhang eftersom deras **karaktärer** behöver kunskaper inom olika ämnesområden. Det blir naturligt att integrera olika ämnen för att göra berättelsen realistisk och karaktärerna levande.

Elevernas bild av verkligheten – deras **förförståelse** – är alltid utgångspunkten i Storyline. Genom praktiska övningar lyfter man fram hur eleverna tror att saker och ting förhåller sig. Man bygger modeller och konstruerar det som Storylinen handlar om och tvingas därigenom fundera över hur det är i verkligheten.

Det eleverna under detta arbete egentligen gör är att de ställer upp **hypoteser** kring olika fenomen. Dessa hypoteser och bilder av hur de tror att det förhåller sig måste sedan testas mot verkligheten. Det kan ske genom studiebesök, bokläsning, faktasökning, filmvisning med mera.

För att få eleverna att fundera kring olika företeelser ställer läraren öppna **nyckelfrågor**. Ex. på sådana nyckelfrågor kan vara:

- Hur tror ni att en fiskebåt ser ut?
- Vad tror ni att man behöver för att kunna driva en tidning?
- Hur tror ni att man byggde hus på stenåldern?

Syftet med de öppna nyckelfrågorna är just att eleverna ska fundera över hur de tror att saker och ting förhåller sig – ställa upp hypoteser och teorier och föreslå möjliga lösningar. Dessa presenteras för övriga i klassen i form av modeller, skisser, ritningar med mera. Det eleverna presenterar diskuteras i klassen och eleverna får möjlighet att pröva sina argument. Slutligen jämförs elevernas förklaringar mot verkligheten.

Allt eleverna gör sätts upp på väggarna eller på bord och tjänar som klassens gemensamma utgångspunkt, diskussionsunderlag och presentationsunderlag. Denna gemensamma utställning kan bestå av en väggfris eller en tredimensionell modell samt karaktärer, redskap, personbeskrivningar, hus, annonser, maskiner, dikter, ordlistor och så vidare. Allt man gör kan man förändra och förbättra efterhand och det är tillåtet i Storyline. Den gemensamma utställningen är under ständig förändring så länge man arbetar med Storylinen och är mycket viktig för att ge berättelsen liv.

En uttalad vilja inom Storyline är att variera de aktiviteter man gör med eleverna så mycket som möjligt för att alla elever, oavsett hur de lär bäst, ska komma till sin rätt. Därför integreras drama, musik, dans, bild och form, muntlig framställning, värderingsövningar, skrivövningar, IT och multimedia och allt annat man kan tänka sig.

Man poängterar också vikten av att alla elever måste få känna att de lyckas. Därför ger man alltid eleverna en tydlig, stödjande **struktur** för arbetet med varje moment innan det påbörjas. Exempel på strukturer finner ni i bilagorna. Stöd får eleverna också från de brainstormers som man gör tillsammans i klassen. Om klassen först gemensamt har listat egenskapsord så blir det mycket lättare för

varje elev att beskriva sin karaktär med stöd från dessa ordlistor.

En Storyline kräver en **avslutning**. Eleverna har under en tid levt sig in i karaktärer och dessa ska de nu lämna. Avslutningen kan ske genom en fest, en invigning eller en utställning.

En vanlig förekommande avslutning på en Storyline är att man bjuder in någon expert på det område man arbetat med som får svara på elevernas frågor. Experterna bör inte förbereda något anförande utan bara komma och titta på det eleverna har gjort samt svara på deras frågor. Fördelarna är flera: Det är lättare att få experter att ställa upp, språket blir mindre avancerat och besöket kommer att handla om det eleverna faktiskt vill veta.

Det finns oändligt många sätt att starta en Storyline och det är viktigt med en **tydlig start**. I Sverige har det blivit vanligt att lärarna inleder med en happening i form av till exempel en lärarteater. Detta har vi medvetet undvikit för att nå även lärare som inte känner sig hemma på det området. I stället har vi försökt skapa Storylines som tar sin utgångspunkt i elevernas svar på några inledande nyckelfrågor. I andra länder är det ett vanligare sätt att starta en Storyline. Det blir inte lika spektakulärt men elevernas engagemang väcks ändå när de får vara med och skapa miljön och karaktärerna.

Ibland är det svårt för elever att se vad de har lärt sig inom olika ämnen då de arbetar ämnesövergripande. Det är viktigt att avsluta med en **utvärdering**. Hjälpa eleverna att strukturera det de har gjort under arbetet genom att se på de olika ämnenas kursplannemål. Eleverna känner att deras arbete är viktigt och inser att de lärt sig mycket.

Att tänka på innan ni startar

Detta stycke innehåller tankar kring vad arbetslaget bör diskutera innan en Storyline startas. De är skrivna mot bakgrund av egna erfarenheter och diskussioner med andra lärare kring fallgropar och svårigheter som upplevts när man varit ovan vid arbets sättet.

Hur länge ska man hålla på med en Storyline?

Framför allt beror det på hur mycket tid per vecka man kan ta i anspråk men också hur mycket man vill integrera i varje Storyline. Vi har haft 4–5 veckor i åtanke när vi planerat – något mer för de yngsta barnen. Förmodligen kommer ni i arbetslaget att integrera moment som vi inte har tagit upp. Kanske har ni brandövning, prov, simhallsbesök eller annat som gör att ni inte kan ta så mycket tid i anspråk. Generellt så kan man nog säga att det alltid tar längre tid än man beräknat.

När man planerar en Storyline så använder man sig av en planeringsmatris med kolumner. Varje ny aktivitet kommer på en ny rad. Aktiviteternas tidsåtgång varierar dock från kanske fem minuter för en snabb brainstorm upp till en vecka när eleverna till exempel ska göra en tidning. Ni i arbetslaget bör innan ni startar fundera kring hur mycket tid ni vill lägga ner på varje aktivitet. Glöm inte att planera in tid för utvärdering.

Tidsbrist gör att man ibland kan känna sig frestad att hoppa över två viktiga delar i Storylines förhållningssätt:

- att utgå från elevernas förförståelse och låta dem fundera, diskutera och ställa upp hypoteser
- att låta dem arbeta mycket praktiskt

Dessa aktiviteter måste dock få ta mycket tid i anspråk eftersom de är oerhört viktiga för att eleverna verkligen ska tillägna sig det som man arbetar med.

Två andra delar i förhållningssättet kan hjälpa till att spara tid:

- att man alltid ger eleverna en tydlig struktur för det de ska göra innan de börjar en aktivitet (förslag på sådana strukturer hittar ni i bilagorna)
- att starta många av aktiviteterna med en brainstorm så att alla elever snabbt får många förslag att utgå ifrån

När vi föreslår brainstorm i planeringsmatriserna är det oftast i form av att eleverna först pratar i smågrupper och sedan att man samlar in vad de kommit fram till i grupperna. Denna aktivitet ska gå snabbt. Det är viktigt att det inte blir en långdragen process så att eleverna tappar intresse.

Ni bör också fundera över hur ni ska ska-

pa tid för samling. Alla elever bör få ta del av vad de andra eleverna gör. Detta är viktigt för att en enskild elev inte ska missa någon bit. Planera för hur dessa återsamlingar ska återkomma regelbundet.

Andra saker som kan vara bra att ha funderat över innan man startar.

- Hur ska arbetslaget få planeringstid?
- Vilka lärare ska vara med? Det är bra om så många lärare som möjligt i arbetslaget är med – men det är också viktigt att inte någon känner sig tvingad att ställa upp.
- Vilka lektioner ska ni ta i anspråk? Det är viktigt att alla som lämnar lektionstid till temaarbetet känner att de får ut tillräckligt av arbetet.
- Ska eleverna ha ett speciellt schema?
- Vilka lokaler kan ni vara i? I och med att man inom Storyline ofta skapar mycket visuellt med eleverna så tar det också plats. Det allra bästa är om man har tillgång till ett hemklassrum. Har man inte det så är det viktigt att man diskuterar lokalfrågan utifrån de specifika förutsättningar som finns på den egna skolan. Hur ska ni göra med materialet?
- Vem är ansvarig för vad? Om arbetslaget ska genomföra en Storyline tillsammans så är det bra om man redan innan fördelat ansvaret så att alla vet vad som förväntas av dem. På så sätt så undviker man att någon känner att det blir för arbetsamt.

- Hur gör ni om någon lärare blir sjuk? Det kan vara svårt att sätta in vikarier när man arbetar med Storyline. Hur vill ni lösa det om någon skulle bli sjuk under arbetet?
- Hur gör ni med elever som är sjuka under arbetet?
- Hur ska ni i arbetslaget hålla er à jour med vad som hänt när ni inte själva är där? Ett tips kan vara att man för korta anteckningar i en gemensam loggbok för att den som tar vid ska veta vad som gjorts innan.
- Hur ska ni dokumentera arbetet? Har ni tillgång till digitalkamera? Dokumentera gärna så mycket som möjligt och sätt upp bilder och texter i klassrummet.
- Hur flexibla ska ni vara under arbetets gång? Eleverna påverkar kanske händelserna på ett sätt som ni inte förutsett.
- Hur ska ni utvärdera så ni vet dels hur eleverna har upplevt arbetet, dels att eleverna lärt sig det ni ville att de skulle lära sig.
- Ska ni bjuda in någon expert från till exempel Polisen, Trafikkontoret eller Vägverket? I så fall bör de bokas redan innan arbetet startar.
- I Storyline utgår man alltid från hur eleverna TROR att det förhåller sig och därför är det extra viktigt att knyta an det ni gör till det som händer i omvärlden. Försök därför uppmärksamma eleverna på vad som skrivs i tidningarna och sägs på nyheterna under tiden som ni arbetar med Storylinen.

Instruktioner till planeringsmatrisen

Avsnitt 1–10:

Här förbereds eleverna för byggandet av en modell av skolans närmiljö. I Storyline utgår man alltid från elevernas förförståelse och det är därför man börjar med att de får fundera utan att titta på någon karta eller rita av verkligheten. Hur upplever egentligen våra elever sin närmiljö?

Läraren preciserar vilket område som avses så att **alla** eleverna vet inom vilka ramar de ska röra sig. Det är viktigt att alla elever har uppfattat området rätt. Eleverna får på lappar skriva/rita de byggnader som finns inom området. De får sedan placera ut dessa på ett stort papper så som de tror att de ligger i förhållande till varandra.

Elevernas förförståelse av närmiljön diskuteras och bearbetas genom iakttagelser i verkligheten innan de får börja bygga modellen. Under avsnitt 9 föreslår vi att ni an-

vänder er av Trafikkontorets kartor på Internet om ni har möjlighet att visa dessa för eleverna. På adressen <http://www.gis.goteborg.se/olyckor> kan man få fram karta över det egna närområdet. Har ni inte möjlighet att visa datorbilderna direkt för eleverna kan ni skriva ut kartan över det egna närområdet. Hur ni använder webbsidan ser ni i bilaga 1.

Avsnitt 11:

När ni ska presentera hur stort något ska göras, vilken skala som ska användas, så gör ni det lättast genom att visa barnen hur stort utrymme den byggnad de ska göra har att förfoga över på modellen. De får sedan planera vägmärken, träd och buskar utifrån byggnadernas storlek.

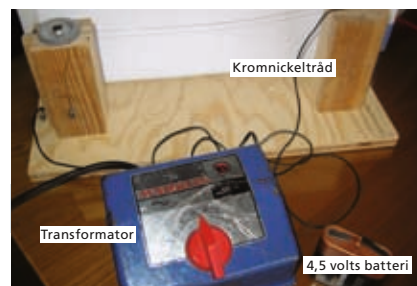
Om du som pedagog anser att det blir för avancerat att skapa hela närmiljön så låt eleverna göra skolgården och de närmaste gatorna.

Det går att bygga modellerna i frigolit,

kartong eller lego. Bestäm själva vilket material ni föredrar eller kombinera flera typer av material. Lego går snabbast men blir kanske inte lika fint. Kartong är billigt och lätt-tillgängligt men ibland lite svårt för eleverna att hantera. Visa eleverna exempel på hur de kan bygga ett hus så att de snabbt kommer igång och vet vad de ska göra.

Frigolit går att hantera relativt enkelt med en frigolitskärare, annars skräpar det rejält. Frigolitskärare kan man bygga med hjälp av två pinnar, en platta och en 0,5 mm kromnickeltråd. Till detta kopplas en strömkälla. Det kan vara t.ex. ett 4,5 volts batteri, en transformator eller en elkub. Någon bör kanske skära till frigoliten i lagom bitar på förhand för att det ska gå att hantera för eleverna. Frigoliten kan sedan målas med någon täckande färg.

Se till att det finns mycket kringmaterial för eleverna att använda. Piprensare, kapsyler, trådrullar med mera. Elevernas fantasi stimuleras om det finns mycket för dem att välja på.

Avsnitt 12–19:

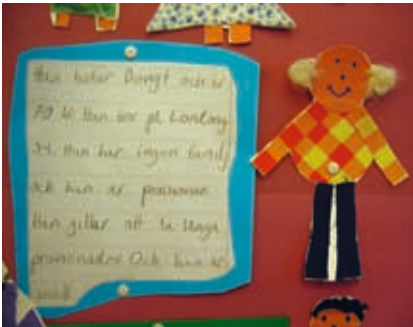
Här får närmiljön liv. Eleverna får skapa karaktärer. Poängtera att de ska göra en karaktär som inte finns i verkligheten men som ändå skulle kunna finnas. Alltså inte grannen, Fantomen eller Elvis. Vi föreslår att ni gör karaktärerna i collageteknik men ni kan

också låta era elever göra sina figurer i vanlig modellera. Låt varje elev beskriva sin karaktär (se bilaga 3). Innan ni låter dem göra detta så brainstorma tillsammans fram så många egenskapsord som ni kan komma på i klassen så blir det lättare för eleverna att göra bra beskrivningar. Låt eleverna leva sig in i alla karaktärer. Ställ frågor till dem och visa stort intresse för vilka personer de skapat.

Kopieringsunderlaget i bilaga 3 har plats för foto. Eftersom elevernas karaktärer kan placeras ut på modellen så kan ni om ni vill kopiera dem i en vanlig kopieringsmaskin

Instruktioner till planeringsmatrisen

och låta eleverna klippa ut ett "foto" av sin karaktär och sätta på personbeskrivningen.

Eleverna får också fundera på vilka fordon som karaktärerna skulle kunna använda samt skapa dessa.

Avsnitt 20–22:

Här diskuteras trafikens farligheter. Eleverna får förhoppningsvis bättre uppfattning om närmiljöns risker och farliga ställen. Elevernas karaktärer används som utgångspunkt för diskussioner om närmiljön. Vad skulle kunna hända din karaktär? Hur tror du att Bengt upplever...?

Lärarnas frågor till barnen är här avgörande. Uppmuntra dem att berätta om vad de sett och att fundera kring vad som skulle kunna ha hänt. Låt dem också gärna ta med tidningsurklipp eller annat material som tangerar det ni diskuterar. Ni kan även här titta på Trafikkontorets kartor på Internet för att se vilka olyckor som inträffat i verkligheten i ert område.

Avsnitt 23–27:

Eleverna får arbeta med hur närmiljön skulle kunna göras säkrare. Låt dem på allvar ta fram förslag på förbättringar i närmiljön och se till att dessa förslag når berörda och ansvariga. Det är viktigt att elevernas arbete under detta moment får en verklig mottagare i Trafikkontoret, Stadsdelsförvaltningen, Park- och naturförvaltningen, rektorn, poli-

sen, föräldrar eller Vägverket för att de ska känna att deras åsikter har något värde.

I de klasser som provat denna Storyline så har lärarna utöver det vi beskrivit ovan t.ex. låtit eleverna rita hur de tror att en säker cykel ser ut, hur deras egen skolväg ser ut. De har funderat över vilka platser de gillar och vilka platser de inte gillar. Varje lärare måste själv fundera över om ni vill lägga till ytterligare moment och utveckla Storylinen så den passar er och era elever.

När ni gjort avsnitt 24 kan ni hoppa direkt till avsnitt 26 om ni anser att avsnitt 25 är för svårt för era elever. Ni kan också välja att låta bara några elever i klassen göra avsnitt 25 om de behöver extra arbetsuppgifter. Vill ni kan ni använda bilaga 4:s idé till de barn som klarar att skriva själva och låta övriga rita teckningar och berätta till.

Avsnitt 28:

En avslutning där eleverna får visa upp sitt arbete är nödvändigt. Fundera på vilka ni kan bjuda in för att och se hur eleverna arbetar och vad de har för förslag.

Trafikkontoret vill gärna ha kontakt med er som provat denna Storyline och höra hur elever och lärare uppfattar den. Skicka därför gärna kommentarer eller utvärderingen till:

Göteborgs Stad Trafikkontoret
Trafik för livet
Box 2403
403 16 Göteborg
trafikforlivet@trafikkontoret.goteborg.se

Vi sänder en gåva som tack.

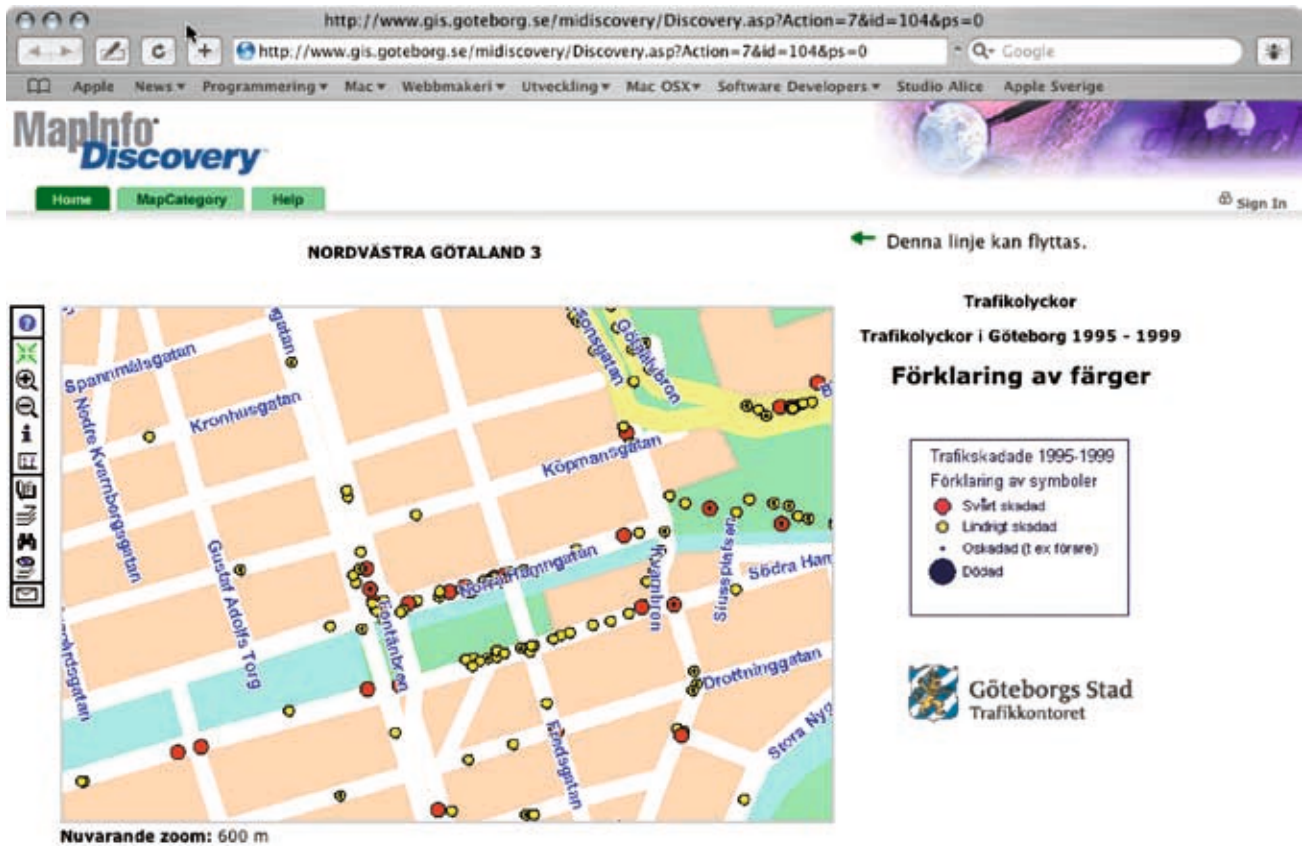
Planeringsmatris

Storyline	Nyckelfrågor	Aktivitet	Organisation	Material	Resultat
1 Närmiljö, karta	Vad tror ni närmiljö är för något?	Diskussion i helklass	Helklass	Papper + pennor + ev färgpennor	Lappar med ordbilder med områdets byggnader
2	Vilka byggnader/hus finns i vår närmiljö? Specificera området t.ex: hitom spårvagnen och bort till ICA.	Brainstorm i grupper där de skriver/ritar på lappar	Grupper om fyra		
3	Vad finns mer (än hus) i vår närmiljö	Diskussion som utmynnar i en lista på blädderblock	Helklass	Blädderblock + pennor	Lista
4	Hur ligger dessa byggnader i förhållande till varandra?	Blindkartor: Elevena får i grupper tillverka sin egen "karta" genom att lägga ut sina lappar. De får även lägga ut vägar i form av garn o.dyl. Limma inte men fäst gärna med häftmassa. (om digitalkamera finns att tillgå fotograferas dessa)	Samma grupper om fyra	Stort ark + lappar från uppgift 2+ garn + häftmassa (ev digitalkamera)	Varije grupp har en idé -hypotes om hur närmiljön ser ut. Eventuellt fotograferas dessa
5		Redovisning av hur varje grupp tror att det ser ut	Helklass	Elevernas hypoteser	Muntlig presentation
6		Diskussion om varför det ser olika/lika ut		(ev digitalkamera)	
7		Promenad i verkligheten för att se hur den ser ut			
8		Justering av elevernas blindkartor. Obs limma inte fast ännu.	Samma grupper om fyra		Varije grupp har en justerad idé - hypotes om hur närmiljön ser ut.
9	Vad kan vi se på en vanlig karta?	Brainstorm Diskussion	Helklass	Blädderblock + pennor	Lista
10	Hur skiljer sig er egen karta från denna?	Jämförelse Eleverna justerar slutligen sin idé och limmar fast sina lappar.	Grupp	Trafikkontorets webbkartor (bilaga 1) Dessa visas antingen med dator + projektor eller också skrivs de ut som OH	Elevernas färdiga blindkartor. Om ni har tillgång till digitalkamera så fota dessa och sätt upp elevernas hypoteser från punkt 4 bredvid deras färdiga resultat.
11	Vilken av byggnaderna från listan (uppgift 2) vill ni göra	Redovisning	Helklass	Lim Ev digitalkamera	Utställningsyta
12	Läraren iordningställer ett stort bord där närmiljön ska byggas. Läraren lägger ut vägar i form av till exempel grå/svart kartong	Läraren iordningställer ett stort bord där närmiljön ska byggas. Läraren lägger ut vägar i form av till exempel grå/svart kartong		Grå – svart kartong, ev tyg.	
13	Vilka personer kan röra sig i trafikmiljön?	Visa hur stora husen ska vara genom att visa hur stort utrymme huset får på bordet. Barnen väljer och bockar av på listan. Sedan bygger de byggnader. Elever som är tidigt färdiga arbetar med mål, vägmärken m.m.. Barnen får gärna lägga till allt eftersom de upptäcker saker i verkligheten som de glömt.	Par	Utställningsytan + valt material. Läraren bestämmer på förhand om ni skall använda frigolit, lego, kartong, arkitektsand. Garn, lim, tyg, sax m.m.	Modell av närområde. Större medvetenhet om närmiljön och vad som faktiskt finns i den.
14	Vilka ord kan man använda för att beskriva hur en person är?	Brainstorm. Låt eleverna fundera i grupper om fyra först. Lista alla egenskapsord ni kan komma på.	Helklass	Blädderblock penna	Lista
15	Hur vill du beskriva din karaktär?	Låt varje elev skriva en personbeskrivning.	Grupper om 4	Papper, tyg och garn, piprensare (bilaga 2) Alternativt lefffigurer.	Karaktärer: En för varje elev.
16		Redovisning där varje elev visar sin karaktär och berättar om den.	Helklass	Blädderblock penna	Lista med egenskapsord
			Individuellt	Kopieringsunderlag (bilaga 3) Pennor	Personbeskrivningar
			Helklass	Utställningsyta. Gärna förberedd med färgad kartong o. dyl.	Muntlig presentation Utställning av karaktärer på modellen + personbeskrivningar på väggen

Storyline	Nyckelfrågor	Aktivitet	Organisation	Material	Resultat
17	Vart ska/vad gör era personer när de befinner sig i trafiken?	Diskussion	Grupper om fyra		Gruppens anteckningar
18 Fordon	Vilka fordon kan finnas i trafiken? Varför finns de där?	Diskussion Skapa bussar, cyklar, bilar m.m.	Helklass Individuellt eller par	Kartong, piprensare, papper m.m..	Lista Fordon
19		Låt eleverna placera ut alla fordon på modellen.			
20 Trafik	Vad skulle kunna ske i vår trafikmiljö?	Samla alla barn runt modellen, be dem titta och fundera samt prata med den som står närmast. Sätt er sedan igen och samla alla handlingar på ett blädderblock.	Helklass	Blädderblock	Muntlig presentation Lista
21		Böjja sedan varje dag med att samla barnen kring modellen och berätta om de har iakttagit något på vägen till eller från skolan. Ställ gärna varför-frågor till barnen.	Helklass		Muntlig presentation
22	Finns det något av det vi pratat om som ni skulle vilja förhindra? Vad skulle din karaktär kunna göra för att förhindra detta?	Eleverna får fundera individuellt först, sedan prata i smågrupper. Eleverna skriver/ritar och berättar om vad deras karaktär kan göra Därefter forumspel kring några situationer som barnen beskrivit.	Individuellt Smågrupper Individuellt	Lärohandledning finns på www.trafikforlivet.se under material/Forumspel eller på Trafik för livets CD.	Teckningar – berättelser
23	Hur tycker du själv att man ska uppträda i trafiken?	Värderingsövningar baserade på de situationer som barnen skulle kunna vara inblandade ifrån övning 20.	Helklass	Se www.trafikforlivet.se under lärarakтивitet / Forumspel	
24	Hur kan man göra vår trafikmiljö säkrare?	Diskussion i grupper Redovisning diskussion i helklass	Smågrupper Helklass		Muntlig presentation
25 Personer som kan göra trafikmiljön säkrare.	Vilka andra personer (yrkesgrupper, föräldrar, barn, tonåringar) i samhället skulle kunna göra något för att förbättra vår trafikmiljö?	Diskussion i helklass om vilka och vad eleverna tycker att de ska göra Dessa personer/grupper delas upp mellan eleverna som i par får en personyrkesgrupp att skriva/rita kring: Se förslag bilaga 4	Helklass Grupper om två	Papper färg (bilaga 4)	Lista på vilka som kan göra något samt vad. Teckningar/text och eventuellt minibok
26	Vilka personer bestämmer över det som händer i trafikmiljön?	Diskussion	Helklass		
27	Hur ska vi tala om för andra vad vi tycker? Hur ska vi kunna påverka dem som bestämmer?	Eleverna bearbetar förslag som resulterar i beskrivningar, ritningar, kartor, rekommendationer o. dyl.	Smågrupper	Papper, färg, dator beroende på hur eleverna väljer att arbeta	Ritningar, kartor, beskrivningar, teckningar, PowerPoint, m.m..
28 Förevisning	Till exempel så kan ni bjuda in lokalpress, Trafikkontoret, föräldrar, rektor och de personer som föreslagits under 26 och låt eleverna presentera sina tankar om hur deras trafikmiljö ska göras säkrare.				
29 Utvärdering	Besökarna kan få skriftliga rekommendationer om hur de bör uppföra sig i trafiken, en guddad tur runt modellen där en elev talar om kritiska ställen, en guidning utomhus i den riktiga närmiljön där farliga ställen uppmärksammas, en föreläsning där eleverna i dramaform åskådliggör trafikproblem, en mötkevandring med reflexnitsiad tipspromenad om trafikfrågor m.m.. Det är viktigt att utvärdera en Storyline ordentligt. Prata igenom vad eleverna har lärt sig under arbetets gång. Låt dem till exempel beskriva vad som varit bra och vad som varit mindre bra och träkigt.				

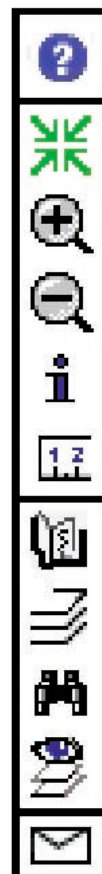

Instruktioner till Trafikkontorets kartor över trafikolyckor i Göteborg 1995 – 1999

Kartorna finner ni på adressen <http://www.gis.goteborg.se/olyckor>

Kartorna gör det möjligt att zooma in just er del av staden. Den visar trafikolyckor som skedde i Göteborg under åren 1995–1999. På kartan finns punkter i olika färger som visar hur allvarligt skadade inblandade personer blev. Det går enkelt att ändra centrum på kartan eller att zooma in eller ut. Längst ut till vänster finner ni en verktygslist. Hur verktygen fungerar finns förklarade nedan.

Om ni klickar på frågetecknet så får ni upp en hjälpfil med instruktioner.

Klicka på symbolen och sedan på kartan där ni vill att centrat på kartan skall vara.

Zooma in kartan genom att klicka först på denna symbol och sedan på kartan.

Zooma ut kartan genom att klicka först på denna symbol och sedan på kartan.

Klicka på denna knapp och sedan på en symbol för kartan så får ni information om olyckan längst ut till höger

Mät avstånd genom att klicka på ett ställe på kartan och håll nere musen till ett annat ställe.

Klicka här så ser du vad de olika symbolerna betyder på kartan i fältet till höger

Kartan är uppdelad i lager. Denna knapp ger en lista på dessa. Du kan välja eller välja bort lager genom att bocka för dem.

Sökfunktion

Ger en lista över lager.

Ger dig möjlighet att e-posta en karta

Collagefigur

En av hörnstenarna i förhållningssättet bakom Storyline är att läraren alltid ska se till att eleverna har en tydlig struktur för det de ska göra. En struktur som hjälper dem och ger dem frihet att skapa något eget utan att känna osäkerhet och frustration. Här är ett exempel på vad en sådan struktur kan vara.

1

Eleverna ska skapa karaktärer i form av en collagefigur. Ett A5 papper är storleken på en vuxen man. Det blir lättare att hantera karaktärerna om ni väljer ett något tjockare papper eller tunn kartong.

2

Huvudet ritas som en cirkel/oval på pappret.

3

Kropp, armar och ben klippas ut i tyg och limmas på. Diskutera med eleverna vilken geometrisk form de kan använda till de olika kroppsdelarna.

Om man arbetar med yngre elever som har svårt att klippa fritt i tyg så kan man låta dem först klippa ut geometriska former i papper och lägga ut. Dessa kan de sedan använda som mallar när de klipper i tyg.

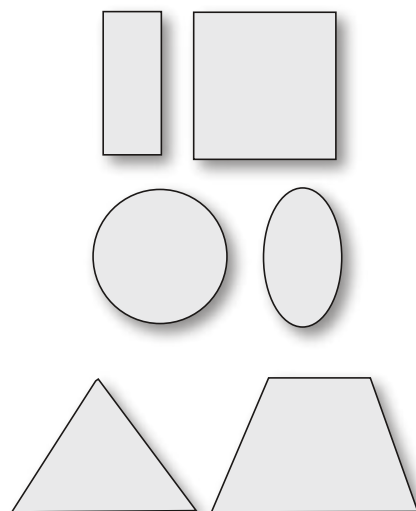
4

Om eleverna vill så kan de böja armar och/eller ben genom att helt enkelt klippa dem i två delar.

5

Ansiktet och händerna/vantar ritas med färgpennor eller tuschpennor. Fötter kan ritas eller klippas ur tyg de också.

Figurerna får hår av garn. Uppmuntra eleverna till att "berätta mer" om sina karaktärer genom att lägga till huvudbonader, smycken, skärp m. m.

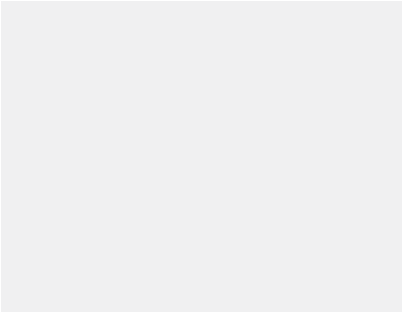

Klipp ut karaktären så nära figuren som möjligt. Om man vill att karaktärerna ska kunna stå kan man fästa en böjd piprensare på baksidan.

De karaktärer som eleverna sedan skapar är något helt annat än lärarens förlaga. Det handlar alltså inte om att ge dem styrande mallar utan frigörande struktur.

Personbeskrivning

Namn _____

Ålder _____

Familj _____

Hobby _____

Egenskaper _____

Övrigt _____

Namn _____

Ålder _____

Familj _____

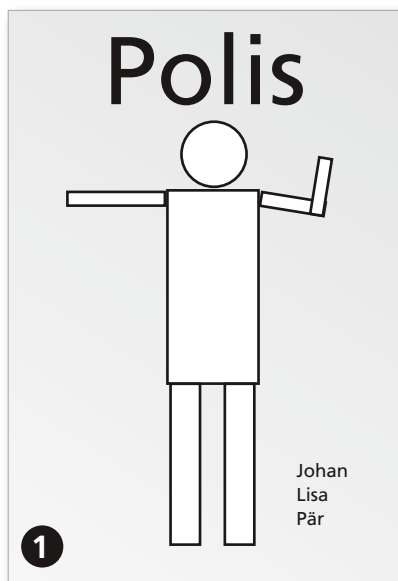
Hobby _____

Egenskaper _____

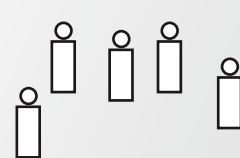
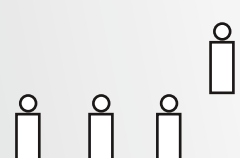
Övrigt _____

Vik A4-papper på mitten så får ni enkelt en firsidig bok. De elever som kan skriva gör det. Övriga ritas i stället. Eventuellt kan ni ge denna uppgift till de elever som behöver extra utmaningar. Arbetar ni åldersintegrerat kanske ni väljer att ge uppgiften bara till de äldre eleverna.

Det är extra roligt om representanter för de yrkesgrupper som eleverna väljer bjuds in till den avslutande förevisningen.

Första sidan kan innehålla en bild, namnet på författarna och en titel på boken.

<p>Detta tror vi att poliser gör:</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • • • • • <p>2</p>	<p>Detta gör poliser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • • • • • • • <p>3</p>
---	--

På sidan två kan eleverna skriva / rita vad de tror att personen / yrkesgruppen gör idag.

På sidan tre kan eleverna skriva/rita vad de tagit reda på att personerna/yrkesgruppen gör.

Kanske kan ni låta de skrivkunniga e-posta till vald person?

Kanske kan någon i gruppen ringa?

Kanske har någon i klassen en förälder som man kan fråga?

Detta tycker vi att de ska göra mer av:

-
-
-
-
-
-
-

4

På sidan tre kan eleverna fundera kring förändringar och vad de tycker att personerna kan göra mer av.

Storyline

Metod: Storyline är en pedagogisk metod och ett förhållningsätt som bygger på att lärare och elever skapar en berättelse tillsammans i klassrummet. Eleverna lever sig in i berättelsen genom karaktärer som de är med och skapar. Detta hjälper dem att finna motivation för arbetet och gör att de får en djupare förståelse för ämnesområdet.

Storylines om trafik: De lärare som provat Trafikkontorets Storylines berättar att eleverna har känt ett stort engagemang i berättelsen och dess karaktärer och att de därigenom har kunnat leva sig in i händelser och skeenden som annars kan verka för avlägsna eller främmande.

Min väg är en Storyline skapad för skolår F–3. Eleverna får i denna Storyline fundera över hur det ser ut i närmiljön samt över vilka människor som skulle kunna finnas i området. De får utifrån en modell som de bygger fundera över vad som skulle kunna hända och om det är något som de vill påverka. De får fundera över vem som bestämmer och vem de skulle kunna vända sig till för att förändra närmiljön.

Trafikkontoret i Göteborg har utöver Min Väg tagit fram två ytterligare Storylines: *Pendlar-Kalle* som är skriven för barn i skolår 4–6, låter eleverna följa och försöka påverka Kalle som pendlar i egen bil till jobbet varje dag.

Kär och Galen där eleverna (i skolår 7–9) får möta Johan och Lisa som råkat ut för en mopedolycka. Eleverna får sedan diskutera vad som kan göras för att förhindra att olyckor som denna sker samt vem som skulle kunna göra något.

Resurser och inspiration: På vår hemsida eller på Trafik för livets CD finner du alla kopieringunderlag och eventuella filer till Min Väg samt våra övriga Storylines som pdf-filer.

På CD:n finns inspirationsmaterial i form av filmer, bilder och arbeten som gjorts på andra skolor utifrån Storylines samt exempel från vårt övriga undervisningsmaterial inom Trafik för livet.

Skolan är en av de viktigaste vägarna för samhället att nå barn och ungdomar. Det är där vi kan börja arbetet med att förändra attityder och beteende. Kunskap i sig självt förändrar inte attityder. Det är när man får använda sin kunskap i relevanta sammanhang och reflektera över det man lärt sig som förändring kan ske.

Barn och ungdomar utsätts för stora risker i vårt trafiksystem. Barn och ungdomar är morgondagens resenärer, beslutsfattare osv...

Genom att integrera trafikfrågor i undervisningen utifrån detta perspektiv kan vi skapa bättre möjligheter för eleverna att bilda sig egna uppfattningar, och göra egna val, nu och i framtiden.

www.trafikforlivet.se

Trafik för livet initierat av
Göteborgs Stad Trafikkontoret,
med syfte att stödja och inspirera lärare i arbetet med
att integrera trafikfrågor i skolarbetet.

Göteborgs Stad
Trafikkontoret